

FÅR JAG LOV?

OM PLANERING OCH BYGGANDE

SOU 2005:77 – Slutbetänkande av PBL-kommittén

Sammanfattning

PBL-kommittén har haft i uppdrag att göra en samlad översyn av plan- och bygglagstiftningen (plan- och bygglagen [1987:10, PBL] och lagen [1994:847] om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m., BVL). Kommittén har under arbetets gång lämnat två delbetänkanden och två rapporter. Det ena delbetänkandet avsåg införlivandet av ett EG-direktiv och fick namnet Miljöbedömningar avseende vissa planer och program (SOU 2004:70). Det andra delbetänkandet innehöll förslag till en framtida instansordning för vissa PBL-ärenden, främst bygglov, och redovisades i delbetänkandet Kortare instanskedja och ökad samordning – Alternativ för plan och bygglagens prövningsorganisation (SOU 2004:40). I rapporten Främjande av el producerad från förnybara energikällor redovisade kommittén en översyn av PBL utifrån de krav som ställdes i ett särskilt EG-direktiv rörande denna typ av elproduktion (rapport 2003). Vid halvårsskiftet 2004 redovisade kommittén en lägesrapport om kommitténs arbete.

I detta slutbetänkande lämnar kommittén sina förslag till reformering av bestämmelserna i framför allt PBL.

I denna sammanfattning finns en koncentrerad redovisning av kommitténs ställningstaganden och förslag till lagstiftningsförändringar. En mer utförlig beskrivning av reformbehovet och av den huvudsakliga inriktningen när det gäller kommitténs förslag finns i betänkandets kapitel 2.

Kapitel 1 Inledning

I kapitlet redogörs för kommitténs uppdrag och arbetsformer samt betänkandets disposition.

Kapitel 2 Plan- och bygglagen, utvecklingen och en samlad bedömning av reformbehovet

Utredningsarbetet har visat att det i stort sett finns ett samstämmigt och starkt stöd för de grundläggande syftena och grundstrukturen i PBL.

Kommittén har dock gjort bedömningen att det krävs vissa lagändringar för att få en lagstiftning som ger stöd för planering och byggande som främjar en långsiktigt hållbar utveckling. Den huvudsakliga inriktningen i kommitténs förslag är att

- de materiella bestämmelserna ska bli tydligare och mer överskådliga, exempelvis när det gäller samhälleliga krav som ska tillgodoseas,

- lagstiftningen ska stimulera till en ökad mellankommunal samverkan i frågeställningar som rör andra kommuner,
- översiktsplaneringen ska bli mer strategiskt inriktad,
- en detaljplanering med fokus på strukturella frågor ska underlättas,
- användningsområdet för områdesbestämmelser begränsas och tydliggörs,
- frågor som rör genomförande av planer, exempelvis huvudmannaskap för allmänna platser, ska aktualiseras tidigt i planlägningsarbetet,
- fastighetsplanen slopas som särskilt planinstrument,
- bygglovsplikten ska göras mer enhetlig men samtidigt betona utrymmet för kommunala anpassningar,
- byggnämnan ska slopas som särskilt instrument och förfarandet samordnas med bygglovsprövningen,
- roller och uppgifter för olika aktörer i byggprocessen ska bli tydligare,
- prövningsförfarandet enligt PBL och miljöbalken bör samordnas, bl.a. genom att lagstiftningen ska ge förutsättningar för enskilda att få samordnade besked vid prövning av åtgärder som kräver lov enligt PBL och prövning enligt miljöbalken,
- tydliggöra rätten att komma till tals och överprövningens omfattning,
- instanskedjan för överprövning av beslut enligt PBL ska kortas och att PBL-ärenden och miljöbalksärenden ska kunna samordnas också vid överprövningen.

Kapitel 3 Hållbar utveckling och andra särskilt utpekade mål och intressen

Hållbar utveckling (avsnitt 3.2)

Kommitténs bedömning

Arbetet med hållbar utveckling förutsätter bland annat en långsiktighet i beslutsfattandet, avvägningar mellan olika aspekter inom ramen för en helhetssyn, hänsyn till såväl globala som nationella, regionala och lokala perspektiv, demokratiska beslutsformer byggda på delaktighet från berörda medborgare samt ett lokalt ansvar i samspel med myndigheter och aktörer på olika nivåer. Plan- och bygglagstiftningens syfte, grundläggande struktur, ansvarsfördelning och beslutsprocesser stämmer i stora delar överens med de grundläggande komponenterna för hållbar utveckling och lagstiftningen erbjuder instrument för arbetet med hållbar utveckling, främst på kommunal nivå.

De nationella miljömålen (avsnitt 3.3)

Kommitténs bedömning

Plan- och bygglagstiftningen tillgodoser i stort sett de krav som kan ställas för att miljömålen ska beaktas vid planläggning och andra beslut. De lagändringar som har genomförts för att stärka miljöhänsynen och öka kraven på beslutsunderlag om miljökonsekvenser har ökat dessa möjligheter.

Bostadsbyggande och bostadsförsörjning (avsnitt 3.4)

Kommitténs bedömning

PBL är endast ett av flera styrmedel för kommunernas arbete med bostadsbyggandet och bostadsförsörjningen. Inga specifika ändringar föreslås för att påverka byggandet och bostadsförsörjningen. Däremot kan ändringar i PBL som rör hela kedjan från den översiktliga

planeringen till detaljplanering och generella bygglov också stödja en utvecklad tillämpning och underlätta byggandet.

Tillgänglighet och användbarhet (avsnitt 3.5)

Kommitténs bedömning

Särskilda lagstiftningsändringar behövs inte, men en bättre tillämpning kan stödjas genom vissa förtydliganden av kraven i förordningen om tekniska egenskapskrav samt förbättringar av systemet för prövning, kontroll och tillsyn av byggandet, så att kommunens möjligheter att säkerställa kraven underlättas. För att bestämmelserna ska bli verkningfulla i större utsträckning behöver också kraven respekteras bättre än i dag.

Kulturmiljö och varsamhet (avsnitt 3.6)

Kommitténs bedömning

Genom att förtydliga och renodla de materiella bestämmelserna om utformning, varsamhet och kulturmiljöskydd vid såväl nybyggnad som ändring av bebyggelse ska kommunerna ges bättre förutsättningar att verka för kulturmiljöhänsyn. Även ändringar i lovpliktens omfattning och förutsättningarna för bygglovsprövningen kan ge byggnadsnämnden bättre möjligheter till en tidig dialog om olika utformningskrav för såväl yttre som inre åtgärder. Genom förstärkning av översiktsplanens betydelse som kunskaps- och beslutsunderlag och av de rättsverkande planinstrumentens utformning kan det ges bättre stöd för att hantera kulturmiljöhänsyn i befintlig bebyggelse.

Detaljhandel (avsnitt 3.7)

Kommitténs bedömning

Erfarenheterna från tillämpningen visar att det finns anledning att tydligare ange kommunens handlingsutrymme med hänsyn till såväl olika allmänna intressen och samhällsmål som behovet av hänsyn till konsekvenserna i ett större geografiskt område. Det finns emellertid inte skäl att föreslå särskilda bestämmelser som rör enbart detaljhandelsanläggningar, utan behoven kan tillgodoses genom generella ändringar som rör även andra anläggningar och verksamheter med regional räckvidd eller påverkan.

Översvämningar och andra olyckor (avsnitt 3.8)

Kommitténs bedömning

Kunskaperna och rådgivningen om översvänningsrisker behöver förbättras. Kommittén bedömer emellertid att det även behövs lagändringar för att ställa tydligare krav på att riskerna för översvämningar och andra olyckor ska beaktas vid tillämpningen av planoch bygglagstiftningen.

Källsortering (avsnitt 3.9)

Kommitténs bedömning och förslag

Kommittén föreslår att det av bestämmelserna om allmänna intressen i 2 kap. tydligt ska framgå att möjligheterna att ordna hanteringen av avfall ska beaktas vid beslut om lokalisering och utformning av bebyggelse. Däremot anser kommittén inte att det i nuläget

bör föreslås bestämmelser om inrättande av utrymmen för källsortering i den befintliga bebyggelsen. Överväganden när det gäller behovet av sådana bestämmelser bör i stället avvakta utfallet av andra förändringar som nyligen genomförts. Dessutom krävs lösningar när det gäller andra frågor, främst frågan om ansvarsfördelningen.

Internationella åtaganden (avsnitt 3.10)

Kommitténs bedömning

De internationella åtaganden som identifierats och som bedöms ha koppling till plan- och bygglagstiftningen är olika till sin karaktär. I några fall har kommittén gjort bedömningen att lagstiftningen behöver ses över och anpassas.

Sammanfattande bedömning av hur hållbar utveckling och utpekade mål och intressen bör tillgodoses inom ramen för plan och bygglagstiftningen (avsnitt 3.11)

Både de grundläggande materiella bestämmelserna och reglerna om instrumenten tillgodoser i huvudsak de krav som arbetet för hållbar utveckling och olika sakområden förutsätter. Förbättringar kan i första hand åstadkommas genom ett bättre utnyttjande av planinstrumenten, framför allt i syfte att beskriva och värdera olika allmänna intressen och mål samt synliggöra målkonflikter och de avvägningar mellan olika intressen som görs vid olika ställningstaganden. Särskilda konsekvensbeskrivningar kan vara ett kompletterande verktyg som kan underlätta dessa avvägningar genom att tydligt lyfta fram olika konsekvenser av skilda handlingsalternativ inför beslutet.

Kommittén anser emellertid att det finns ett behov av att ändra vissa av de materiella bestämmelserna.

Kapitel 4 Allmänna intressen och samhällskrav

Bestämmelserna i 1–3 kap. PBL har setts över. Syftet har varit att ge en tydligare och mer enhetlig grund för de skilda beslut som ska fattas med stöd av bestämmelserna.

Kommitténs förslag

- För att få en mer logisk och överskådlig struktur föreslås att de olika paragraferna i 1 kap. ges en ny ordningsföljd. Därutöver föreslås vissa ändringar och förtydliganden när det gäller olika typer av allmänna lämplighetsbedömningar, förhållandet mellan berörda allmänna och enskilda intressen (den s.k. proportionalitetsprincipen) samt kommunens handlingsutrymme vid beslut enligt PBL.
- Bestämmelserna om de allmänna intressena i 2 kap. och kraven i 3 kap. föreslås samlade i ett gemensamt kapitel med en ny struktur och delvis ett nytt innehåll.
- De olika dimensionerna i hållbar utveckling – den sociala, den ekologiska samt den ekonomiska – ges ett uttryckligt stöd i en ny bestämmelse som ska beaktas inom hela PBL:s tillämpningsområde.
- Bestämmelserna i 2 kap. ska även ställa krav på hänsyn till möjligheterna att hantera avfall och att förebygga riskerna för översvämningar och andra olyckor.
- För att främja en önskvärd mellankommunal samverkan inför beslut om anläggningar med regional räckvidd och påverkan föreslås kraven på hänsyn till planeringen och förhållanden i berörda kommuner uttryckas i en särskild paragraf.
- Bestämmelserna om utformning av byggnader förtydligas och ändras så att kommunen ges ett bättre stöd för att hävda vissa samhällsintressen, t.ex. när det gäller krav på utformning och hänsyn till kulturmiljö och varsamhet.

Kapitel 5 Mellankommunal och regional samverkan

Kommitténs förslag

- Kommunernas skyldighet att samverka i frågor av mellankommunal betydelse tydliggörs. Om samverkan inte skett vid översiktsplaneringen ska samverkan som regel ske under detaljplaneringens programskede.
- En kommun föreslås få ett uttryckligt stöd för att överklaga en annan kommuns detaljplanebeslut om det rör en fråga av mellankommunal betydelse och beslutet går emot kommunen.
- Som en följd av det tydligare kommunala ansvaret för en mellankommunal samordning ska länsstyrelsens roll och uppgifter förtydligas. Bristande mellankommunal samordning slopas emellertid som en generell och självständig grund för statligt ingripande.

Kapitel 6 Översiktsplanering

Kommitténs förslag

- Den kommunomfattande översiktsplanens karaktär av en politisk, långsiktig vision för mark- och vattenanvändning och bebyggelsens utveckling lyfts fram i PBL:s inledande bestämmelser.
- Kraven på översiktsplanens obligatoriska innehåll nyanseras och förtydligas i en strävan att planeringen ska bli enklare och plandokumentet mer överskådliga. Samtidigt ska övergripande mål och riktlinjer av betydelse för den fysiska miljön redovisas så att kopplingen till andra program och strategier, inte minst på regional nivå, blir tydlig.
- Översiktsplanen ska kunna utformas på olika sätt, så länge innebörden och konsekvenserna kan utläsas. Kraven på handlingar vid olika skeden av översiktsplaneprocessen nyanseras.
- Det ges ett uttryckligt lagstöd för att den kommunomfattande översiktsplanen kan ändras genom geografiska fördjupningar eller genom tillägg för särskilda verksamheter eller intresseområden, under förutsättning att innebörden och verkningarna för helheten redovisas.
- Reglerna för förfarandet förenklas. Det ges stöd för en stegvis samrådsprocess, där kommunen ges ett större utrymme för att avgöra när och hur samrådet ska bedrivas. Samrådet ska syfta till att diskutera såväl de övergripande målen och utveckla planeringsunderlaget som att diskutera förslag. Utställningstiden ska kunna förkortas vid geografiska fördjupningar och tillägg och utställningen ska i vissa fall kunna ersättas med en underrättelse till berörda.
- Syftet med prövningen av översiktsplanens aktualitet tydliggörs. Ställningstagandet ska kunna ge utgångspunkter för en eventuell omarbetning av översiktsplanen.
- Översiktsplaneringen ges en ökad tyngd vid diskussioner om frågor av mellankommunal räckvidd eller med konsekvenser utanför kommunen, bland annat genom uttryckliga krav på samverkan i tidiga skeden samt redovisning av invändningar från berörda kommuner i den antagna planen.

Kapitel 7 Detaljplanering

Kommitténs förslag

- Kravet på detaljplan förtydligas när det gäller enstaka byggnader och anläggningar vars användning får en betydande miljöpåverkan.

- Detaljplaner ska i större utsträckning kunna göras mer översiktliga.
- Detaljplanen ska i vissa fall kunna ändras genom att kompletteras under planens genomförandetid för att konkretisera frågor som rör bl.a. byggnader och tomter samt för att reglera fastighetsindelning m.m.
- Förfarandereglerna för detaljplan förtydligas och justeras något. Syftet är att kunna förenkla processen, framför allt när frågorna har behandlats i översiktsplanen.
- Kraven på att detaljplanen ska redovisas i olika handlingar tas bort. Det bör ställas krav på att planbeskrivningen tydligt redovisar de överväganden som har lagts till grund för planens utformning med hänsyn till motstående intressen och planens konsekvenser.
- Bygglovsprövningen inom detaljplanelagt område ges ökad betydelse för möjligheten att hävda kraven när det gäller byggnaders utformning.

Kapitel 8 Områdesbestämmelser

Kommitténs förslag

- Områdesbestämmelser föreslås finnas kvar som regleringsmöjlighet men användningsområdet begränsas och förtydligas.
- Möjligheten att reglera grunddragen i markens användning genom områdesbestämmelser och att reglera fritidshusarea tas bort.
- Områdesbestämmelser ska som hittills kunna användas för att variera lovplikten och reglera byggnaders utformning i den befintliga bebyggelsen. I det sistnämnda fallet kan instrumentet utgöra ett alternativ till reglering genom detaljplan.
- Möjligheterna att reglera användning och utformning av befintliga allmänna platser, vegetation och markytor, skyddsanordningar samt exploateringssamverkan behålls.
- Kravet på att områdesbestämmelserna ska säkerställa syftet med översiktsplanen eller att ett riksintresse tillgodoses tas bort och ersätts med krav på att arbetet ska inledas med ett program, om bestämmelserna inte överensstämmer med översiktsplanen.
- Ett enkelt förfarande ska – i likhet med vad som föreslås gälla för detaljplan – kunna tillämpas om bestämmelserna har ett tydligt stöd i översiktsplanen.

Kapitel 9 Plangenomförande

Kommitténs förslag

- En genomförandebeskrivning ska redovisa konsekvenserna av en detaljplan för de berörda sakägarna. En första dokumentation om konsekvenserna ska redovisas vid samrådet. Kravet på att genomförandebeskrivningen ska utgöra en särskild handling tas bort.
- Kravet slopas på att kommunen kan avsäga sig huvudmannskapet för allmänna platser endast om det finns särskilda skäl. Möjligheten för kommunen att helt överlåta huvudmannskapet på fastighetsägarna ska dock, liksom enligt gällande rätt, i princip gälla endast inom områden som planerats för och som genomförts som områden för boende delar av året. Kommunen ska vidare, liksom enligt gällande rätt, alltid vara huvudman för allmänna platser av tydlig allmän karaktär. Kommittén föreslår att en mellanform införs, som innebär att kommunen i övriga fall får besluta att kommunen tillsammans med fastighetsägarna står för huvudmannskapet genom en samfällighetsförening. Dessutom föreslås att det ska vara möjligt med olika huvudmän för olika allmänna platser inom en och samma detaljplan.

- När fastighetsindelningen behöver läggas fast ska det göras i form av planbestämmelser som ersätter det nuvarande institutet fastighetsplan. Följsamhetsbestämmelser införs i fastighetsbildningslagen som innebär att avvikelser från en detaljplan som har beslutats enligt PBL inte behöver prövas på nytt vid en lantmäteriförrättning.

Kapitel 10 Prövning, kontroll och tillsyn av byggnadsprojekt

Kommitténs förslag

- Kravet på separat bygganmälan slopas, vilket innebär att en sammanhållen bygglovsprocess återinförs för prövning och tillsyn av byggprojekt.
- En förskjutning av byggnadsnämndens tillsyn ska ske mot tidiga och avslutande skeden, och ökad vikt fästas vid kontroll och tillsyn av utförd projektering.
- Prövningen av bygglov ska avse att kraven på lämplig placering, utformning och användning är uppfyllda och att förutsättningar att uppfylla de tekniska egenskapskraven inte saknas.
- Byggsamråd ska hållas efter att en bygglovsansökan getts in om det inte är uppenbart obehövligt.
- Bygglov ska innebära rätt att bygga och innehålla villkor för att börja.
- Den kvalitetsansvarige ges ökade uppgifter och en starkare ställning och det ska krävas att han eller hon är riksbehörig. Undantag kommer dock att finnas i vissa typer av ärenden.
- Oberoende kontroll ska kunna utföras genom fristående personer eller företag.
- Lika krav på bygglov och rivningslov ska gälla inom och utanför områden med detaljplan.
- Utökade undantag från lovplikt införs för friliggande en- och tvåbostadshus.
- Förhandsbesked om bygglov ska kunna ges i alla frågor som kan omfattas av bygglovsprövningen.
- Bygglovsprövningen samordnas med prövning enligt miljöbalken när sådan krävs och samordning är möjlig och lämplig.
- Slutbevis ska förberedas vid ett avslutande byggsamråd, avse vad som fastställts och föreskrivits i bygglovet, och innebära rätt att bruka.
- De särskilda avgifter som kan tas ut i samband med överträdelse höjs. Miniminivån för byggnadsavgiften höjs till 2 000 kr och den särskilda avgiften ska bestämmas till minst 2 000 kr och högst ett prisbasbelopp.

Kapitel 11 Samordning mellan PBL och annan lagstiftning

Samordningen mellan PBL och miljöbalken (avsnitt 11.2)

Kommitténs förslag

- Det föreslås vissa förändringar i syfte att undvika dubblerade prövningar och att låta vissa moment i förfarandet vara gemensamma.
- Prövningen av anläggningar som kräver både bygglov enligt PBL och anmälan enligt 9 kap. miljöbalken ska kunna handläggas samlat vid bygglovsprövningen och leda till ett gemensamt beslut.
- Inför prövningen av åtgärder som kräver bygglov men inte är anmälningspliktiga enligt miljöbalken ska byggnadsnämnden höra den miljöansvariga nämnden.

- Beslut om detaljplan eller bygglov ska inte kunna strida mot föreskrifter eller förbud som gäller för områden som är skyddade enligt 7 kap. miljöbalken.
- Strandskyddet ska vara upphävt innan kommunens antagande av en detaljplan som berör strandskyddat område. Bygglov får heller inte lämnas utan att beslut om undantag från strandskyddsbestämmelserna har getts.
- Kravet på anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken ska inte omfatta anläggningar där bygglov lämnats enligt PBL.
- Ett beslut om lov ska inte kunna överklagas i den del de avser frågor som redan är avgjorda vid prövningen av tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken.
- Förfarandet vid upprättandet av ett förslag till detaljplan för en verksamhet ska i vissa fall kunna förenklas och samordnas med tillståndsprövningen enligt 9 kap. 6 § miljöbalken.
- Detaljplanekravet skärps med syftet att säkerställa att detaljplaneläggning sker då en anläggning tillsammans med andra befintliga eller tillkommande anläggningar kan få en sådan omfattning att det innebär risk för betydande miljöpåverkan.

Samordningen mellan PBL och trafiklagarna (avsnitt 11.3)

Kommitténs bedömning

Planering och prövning av utbyggnaden av trafikinfrastrukturen sker enligt olika regelverk och samordningen med PBL brister i vissa fall. De regler som ska tillämpas är delvis gemensamma, men det finns också skilda materiella krav. En utredning av behovet av en mer långtgående samordning har ansetts vara för omfattande för att rymmas inom ramen för PBL-översynen. Kommittén har därför inriktat arbetet mot att stärka planformerna och möjligheterna till anpassning utifrån de konkreta situationerna. Förhoppningen är att man genom dessa förändringar också stärker de kommunala planernas roller i sektorsplaneringen.

Kapitel 12 Rätten att komma till tals och överprövningens omfattning

Kommitténs förslag

- Kraven på underrättelser inför beslut om bygglov skärps, liksom kraven på kommunerna att delge beslut om bygglov.
- I lagtexten tydliggörs att ett beslut ska angå den som vill överklaga och ha gått honom eller henne emot för att en rätt att överklaga ska föreligga.
- Statliga myndigheter i egenskap av sakägare och kommuner som är berörda får en rätt att överklaga.
- Ideella organisationer som har rätt att överklaga enligt miljöbalken ska i vissa fall få rätt att överklaga beslut enligt PBL.
- Det kommunala handlingsutrymmet vid beslut enligt PBL ska uttryckas tydligare i lagtexten.
- Proportionalitetsprincipen, dvs. att det ska finnas en rimlig balans mellan nyttan av ett beslut och de konsekvenser beslutet får för motstående enskilda intressen, ska anges direkt i PBL.
- Ramarna för överprövningen förtydligas. Överprövningen ska avse om det överklagade beslutet strider mot någon rättsregel på sätt som den som överklagar har angett eller som i övrigt klart framgår av omständigheterna i ärendet.

Kapitel 13 Den framtida instansordningen för PBL-ärenden

Kommitténs förslag

- Planärenden som i dag överprövas av regeringen föreslås föras över till domstol för prövning inom den ordinarie kedjan.
- Undantag föreslås för länsstyrelsens beslut att med stöd av 12 kap. PBL upphäva ett beslut om en detaljplan som också fortsättningsvis ska prövas av regeringen.
- Instansordningen för överprövning av ärenden enligt PBL och miljöbalken bör samordnas. PBL-ärendena föreslås därför framöver överprövas i länsstyrelserna och därefter i plan- och miljödomstolar med en plan- och miljööverdomstol som sista instans. På så sätt kan också handläggningen av PBL-ärenden koncentreras till färre domstolar vilket kan anses skapa förutsättningar för att öka kvaliteten.

Kapitel 14 Förslagets konsekvenser

De förändringar som kommittén föreslår innebär att kommunernas handlingsutrymme förtydligas. Flera av de föreslagna förändringarna kommer att öka kraven på kommunerna, exempelvis kraven på samordning av hanteringen av ärenden enligt PBL och miljöbalken. Samtidigt innebär kommitténs förslag att kommunernas arbete ska kunna förenklas i vissa delar, exempelvis genom tydligt stöd för ändringar av översiktsplaner genom fördjupningar och tydligare stöd för att slopa programskedet vid planläggning. Vilka konsekvenser förslagen kan få för plan- och byggverksamheten beskrivs närmare i kapitlet med fyra olika plansituationer som utgångspunkt (se avsnitt 14.1).

Kommittén förslag ska kunna göra processen mer effektiv, bl.a. ska handläggningstiderna kunna kortas och tydligheten öka.

Kapitel 15 Genomförande av kommitténs förslag

Kommitténs bedömning är att ändringarna kan genomföras den 1 januari 2008 och då omfatta såväl ändrad instansordning som ändrade materiella bestämmelser i framför allt PBL. Vissa övergångsbestämmelser kommer att behövas.